

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาระดับการดูแล ที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางตามการรับรู้ของผู้ป่วยที่ในหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาลพิจิตร ทั้งภาพรวมและรายด้าน

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรสำหรับการศึกษานี้ คือผู้ป่วยที่นอนพักรักษาในหอผู้ป่วย ศัลยกรรมกระดูก 1 และ 2 โรงพยาบาลพิจิตร

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ป่วยที่นอนพักรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาล พิจิตร และร่อนย้ายกลับบ้าน ในช่วง 1 เดือน ระหว่างวันที่ 9 กันยายน 2545 ถึง วันที่ 8 ตุลาคม 2545 จำนวน 138 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยคุณสมบัติที่กำหนดไว้มีดังต่อไปนี้

1. อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้น
2. รู้สึกตัวดี มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์
3. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารด้วยการฟัง พูด เขียนและอ่านภาษาไทยได้
4. ยินยอมเข้าร่วมการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามที่ครบถ้วน สามารถนำไปวิเคราะห์ได้มีจำนวน 133 คน คิดเป็น ร้อยละ 96.38 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้รับแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ใช้แบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลบุคคล ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สิทธิในการรับการรักษาพยาบาล และระยะเวลาอนโรพยาบาล ลักษณะคำถาม เป็นปลายเปิดและปิด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางตามการรับรู้ของผู้ป่วย แบบสอบถามนี้ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางของ เกอร์ติสและคณะ (Gerteis et al., 1993) ประกอบด้วยคำถามปลายปิดที่ครอบคลุมการได้รับการปฏิบัติจากผู้ให้บริการใน 7 ด้านคือ

- 1) การยอมรับในคุณค่า ความพอใจ และความต้องการของผู้ป่วย จำนวน 13 ข้อ
- 2) การประสานงานและการบูรณาการในการดูแล จำนวน 6 ข้อ
- 3) ข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสารและการให้ความรู้ จำนวน 5 ข้อ
- 4) ความสุขสบายทางด้านร่างกาย จำนวน 9 ข้อ
- 5) การสนับสนุนด้านจิตใจ การบรรเทาความกลัวและความวิตกกังวล จำนวน 6 ข้อ
- 6) การมีส่วนร่วมของครอบครัวและผู้ใกล้ชิด จำนวน 6 ข้อ
- 7) การส่งต่อและการดูแลต่อเนื่อง จำนวน 5 ข้อ

รวมทั้งหมด 50 ข้อ แต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือกแบบประมาณค่า 4 ระดับ คือ

ไม่ได้รับเลย มีค่า	= 0 คะแนน
ได้รับน้อย มีค่า	= 1 คะแนน
ได้รับปานกลาง มีค่า	= 2 คะแนน
ได้รับมาก มีค่า	= 3 คะแนน

ในการคิดคะแนนค่าเฉลี่ยในภาพรวม ผู้ศึกษาจะนำคะแนนที่ได้ทั้งหมดรวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อทั้งหมด การคิดคะแนนรายด้าน ผู้ศึกษาจะนำคะแนนที่ได้แต่ละด้านรวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน ค่าคะแนนทั้งภาพรวมและรายด้านจะอยู่ระหว่าง 0 – 3 คะแนน แปลผลคะแนนเป็นระดับโดยวิธีแบ่งช่วงคะแนนเป็น 4 ช่วง โดยการคิดคะแนนจากจุดกึ่งกลางแล้วแบ่งเป็นช่วงคะแนนช่วงละ 0.74 คะแนนและแปลผลคะแนนดังนี้

0.00–0.74 คะแนน แสดงว่าไม่มีการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในภาพรวม/ รายด้าน
 0.75 – 1.49 คะแนน แสดงว่า การดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในภาพรวม/รายด้านอยู่ในระดับน้อย

1.50 – 2.24 คะแนน แสดงว่า การดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในภาพรวม/รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2.25 – 3.00 คะแนน แสดงว่า การดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในภาพรวม/รายด้านอยู่ในระดับมาก

การคิดคะแนนรายข้อ เนื่องจากข้อคำถามในแต่ละข้อคำตอบ ได้มีการจัดแบ่งระดับของการได้รับการปฏิบัติอยู่แล้ว จึงไม่มีการแปลผลคะแนนเป็นระดับใหม่

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมและถูกต้องของเนื้อหาที่ทำการศึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิ (interrater agreement) ได้ค่าเท่ากับ .93 และค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index [CVI]) ได้ค่าเท่ากับ .92

2) การตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ป่วยในหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาลพิจิตร ที่ไม่ใช่ตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 15 คน นำแบบสอบถามส่วนที่ 2 ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้พิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาพอสังเขปและประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ พร้อมกับขอความร่วมมือในการทำการศึกษ โดยผู้ที่สมัครใจให้ความร่วมมือในการศึกษาสามารถออกจากการศึกษาได้ตลอดเวลาเมื่อต้องการการเข้าร่วมหรือไม่ร่วมในการศึกษานี้ไม่มีผลใดๆทั้งสิ้นต่อการดูแลและการรักษาพยาบาลที่จะได้รับ ข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับโดยไม่เปิดเผยเป็นรายบุคคล และจะถูกนำมาใช้เฉพาะในการศึกษาครั้งนี้โดยผู้ศึกษาจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานบริการพยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกให้มีคุณภาพต่อไป กรณีกลุ่มตัวอย่างต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อความมั่นใจในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษายินดีที่จะให้รายละเอียดตามต้องการ

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาลพิจิตร โดยผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากประธานสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการและสำเนาเสนอหัวหน้ากลุ่มงาน

การพยาบาล โรงพยาบาลพิจิตร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตในการรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงถึงการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้ศึกษานำสำเนาการขออนุญาตรวบรวมข้อมูลไปยังหอผู้ป่วย ชี้แจงรายละเอียด กับ หัวหน้าหอผู้ป่วย ศัลยกรรมกระดูกและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานทุกคน เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลโดยขอให้ช่วยรับแบบสอบถามกลับคืนหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วก่อนการจำหน่ายกลับบ้าน

3. หลังจากได้รับอนุญาตให้รวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วยแล้ว ผู้ศึกษาเข้าพบผู้ป่วยที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด แนะนำตัวเองพร้อมทั้งอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึง วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการศึกษา ประโยชน์และคุณค่าของข้อมูลที่ได้ต่อการพัฒนา การปฏิบัติพยาบาลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง การพิทักษ์สิทธิ เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วม ในการศึกษา ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบรวมทั้งอธิบายความหมายของข้อคำถาม ที่ผู้ป่วยไม่เข้าใจและวิธีการตอบแบบสอบถามและเมื่อตอบเสร็จเรียบร้อยแล้วขอให้กลุ่มตัวอย่าง ส่งแบบสอบถามกลับคืนก่อนที่จะกลับบ้านให้แก่หัวหน้าหอผู้ป่วย ศัลยกรรมกระดูกหรือเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานอยู่โดยขอให้ผู้ที่รับแบบสอบถามกลับคืนช่วยตรวจสอบความครบถ้วนของข้อคำถาม ของแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบและส่งให้แก่ผู้ศึกษา

4. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อคำถาม ที่กลุ่มตัวอย่างตอบอีกครั้งหนึ่งและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW 10.0 (Statistical Package for the Social Science for Windows) โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2. ข้อมูลการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางตามการรับรู้ของผู้ป่วยในหอผู้ป่วย ศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาลพิจิตร ในภาพรวมและรายด้าน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อมูลการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางตามการรับรู้ของผู้ป่วยในหอผู้ป่วย ศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาลพิจิตร รายข้อวิเคราะห์โดยหาความถี่ และร้อยละ